

Základ zamyšlení: Iz 43, 1-7

1 Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. **2** Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. **3** Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj spasitel. Jako výkupné jsem dal za tebe Egypt, Kúš a Sebu dal jsem místo tebe. **4** Protože jsi v očích svých tak drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval, dám za tebe mnohé lidi a národy za tvůj život. **5** Neboj se, já budu s tebou. Tvé potomstvo přivedu od východu, shromáždím tě od západu. **6** Severu poručím: ‚Vydej!‘ a jihu: ‚Nezadržuj!‘ Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, **7** každého, kdo se nazývá svým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil.“

Zamyšlení – Patříme Bohu. Co to znamená?

Milí přátelé, tento text mnozí určitě známe. Často se používá i jako požehnání, hlavně druhý a začátek třetího verše: “Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. **3** Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj spasitel.”

Kéž by to bylo tak jednoduché. Bůh řekne, a stane se nám tak. Není toto zbožné přání proroka Izajáše? Na první pohled jasná slova. Prostě praví Hospodin, tvůj Stvořitel. Můžeme ta slova přijmout, je to přání, ze kterého se můžeme radovat a cítit se posílněni. A nedumat nad jejich smyslem. Můžeme to tak brát možná do doby, než nastane zkouška podobná těm, které náš text popisuje: nebezpečné překračování vod nebo chůze v ohni. Tehdy zřejmě zjistíme, že smysl textu zůstává nejasný a tajemný.

Ano, přáli bychom si, aby se nám Boží Slovo zjevovalo čisté jako pramenitá voda, aby bylo slyšet tak jasně jako známý hlas a abychom nebyli dezorientováni snahou o porozumění. Tím bychom zapomněli, že jedním ze slov, která Bůh ke svému lidu často říká, je „hleďte! “. Prorok Sofonjáš přímo říká: “Hleďte Hospodina, všichni pokorní země, kdo jednáte podle jeho práva.” (Sof 2, 3) To, co hledáme při zkoumání v Písmu svatém, je Bůh sám. Písmo svaté je Boží stopa. Když ho zkoumáme, hledáme Boha a to, jak máme kráčet, jak můžeme jeho stopu napodobovat.

Naštěstí jsme dnes ráno zachráněni před příliš dlouhým hledáním poslechem prorockví Izajáše. Prorockví, jak je známo, nespočívá primárně v ohlašování a předpovídání budoucnosti, ale v mluvení „pravdy“ podle pravdy, která je od Boha. Od toho Boha, který se zde dává poznat jako pán našeho života.

Úsilí a dokonce i zkouška jsou součástí tohoto proroctví. Nejsou o čtení, ale o životě, o životě Izraele jako lidu, o životě Izajáše, o našem životě. Tento život, ve kterém se mohou uvolnit nebezpečné živly jako vody a ohně, tento život, ve kterém vyznáváme svrchovanost Boha.

Jsme pořád ještě na začátku nového léta a očekáváme, že se setkáme s těmito dvěma prvky, s vodou a ohněm. Pokud to není přímé osobní setkání a zážitek, můžeme o tom jen slyšet. Tropická vedra přinášejí zvýšené riziko požárů. Stejně hrozí přívalové deště a bouřky. Ty zvláště nejsou jen hrozbou, už jsme je v posledních dnech zažili. Jsou to záblesky měnící se klimatologické situace typické pro poslední roky. To je náš svět, jaký je dnes, s jeho znepokojivým vývojem. Ale je to možná stejný svět jako ten, který znal Izajáš, svět, ve kterém zaznívají tytéž základní lidské obavy, strach z toho, že přijdou životní zkoušky, jako by člověk podstoupil nápor rozpoutaných přírodních živlů.

Proč by jinak Hospodin uklidňoval svůj lid, že bude s ním? Určitě ne pro parádu, aby Bůh jen tak něco řekl, aby nestála řeč v domnělém dialogu mezi Bohem s námi lidmi.

Vidím zjevný vztah mezi naším dnešním textem a naší současností. Mohl by nás zasáhnout. To však není podstatou prorokova hlásání. Tu hledejme jinde. Je to potvrzení blízkého vztahu (abychom neřekli vlastnického práva) Boha vůči svému lidu. Zmiňuje se to hned v úvodu slov proroka: “Já jsem tě vykoupil... jsi můj... budu s tebou.” A pokračuje to i níže: “Jsem tvůj Bůh..., zamiloval jsem si tě.” Kromě ohně, který ničí, je v těchto řádcích ještě jeden oheň: oheň lásky, který vroucně hoří v Bohu, k lidstvu. Kdyby to byl muž, nebo žena, kdo by k nám takto mluvil, bylo by nám trapně, nevěděli bychom, kam se zařadit! Ale tato slova pocházejí od Boha ve chvíli, kdy si nárokuje svou svrchovanost nad vyvoleným Izraelem.

Voda, jejíž ničivou sílu známe, má v životě nejednoznačnou užitečnost. Máme ji rádi, a sem tam se jí bojíme. Když se dá ve velkém do pohybu, nechceme u toho být. Viděli jsme, co napáchala v Záporožské a Chersonské oblasti na Ukrajině. Na druhé straně známe její roli při křtu, kdy symbolizuje očištění, nebo se v ní věřící utopí a z ní znovu ožije. To je symbolika křtu, kdy se člověk celý ponoří do vody, jako to praktikují např. baptisté. Umírá pro své hříchy, aby se znovuzrodil Kristu. Rozsudek smrti, který nám daruje život v Kristu. Každý den jsme zváni k oživení této události realizované v symbolice křtu.

Tímto křtem patříme Bohu. Jakkoliv ta slova znějí silně, takhle to zní v úvodu našeho textu. “Jsi můj”, praví Hospodin. Bůh si svůj lid zamiloval, a Bůh nemiluje napůl a nezve nás, abychom na jeho lásku odpověděli napůl, ale celou naší bytostí.

„Jsi můj,“ Zkusme lépe porozumět tomu, co tento nárok znamená, toto vlastnické právo, které z nás nečiní předměty zneužitelné. Protože pro Boží lásku nikdy nebudeme předměty, ale

vždy subjekty. Nejsme předměty, nýbrž adresáty Boží lásky. Bůh nás vlastní, jakože má, ale rád. Má nás rád.

Navrhuji zachovat dva aspekty této sounáležitosti. Za prvé, patřit Bohu není akt otroctví. Naopak, je to akt svobody. Biblicky řečeno, Bůh nepodepsal tiše smlouvu o prodeji, aby získal Izrael. Vytrhl svůj lid z rukou Faraona a provedl ho přes poušť ke svobodě. Vykoupil svůj lid z otroctví.

Je to symbolická náboženská řeč, která nemá nic společného s právnickým chápáním vlastnictví, kdy vlastník disponuje svobodou naložit se svým jměním podle sebe. Bůh, kterému patříme, nám svobodu naopak dává. Tato náboženská řeč, být vykoupen Bohem a patřit Mu, ve svobodě, zřejmě paroduje antické vlastnění otroků, v němž se ocitl i vyvolený lid v Egyptě. Kdo chtěl otrokovi nějakého pána dát svobodu, musel ho nejdřív koupit, potom propustit. Bůh nekupuje, aby propustil, vykupuje, aby své trvale chránil.

Toto je biblické pojetí vykoupení. Někomu patříme. Víme komu, a víme za jakých podmínek. Vykoupením svého lidu z nich Bůh učinil svobodný lid. Vzal ho z anonymity otroctví, aby mu dal jméno, identitu jako takovou.

„Nebojte se,“ řekl prorok jménem Boha dvakrát. Voda a oheň jsou jistě prvky stejně děsivé, jako jsou nezbytné pro život. Svoboda může také vyvolávat obavy. Je to i náš případ? Když jsme pokřtěni, podržujeme svůj život a svobodu autoritě Krista, který byl svobodnější a poslušnější svému nebeskému Otci než kdokoliv z nás?

Patříme Bohu, který nám nabízí svou ochranu a směr života. Žijeme, to je druhý aspekt. Umíme vyjádřit vděčnost za život a uvědomit si, že to, když se probouzíme každý den, spatříme světlo a slunce, není samozřejmost? To může být důvod, proč prorok mluví o vodě a ohni. Oživuje paměť vyvoleného lidu. Ten si má vzpomenout, kolikrát ho Bůh vedl přes vody a skrze oheň.

Tyto vzpomínky z minulosti jsou poselstvím pro současnost a budoucnost. Říkají, že spása nebude záviset na zázraku, který se objeví z ničeho nic. Roste ze zkušenosti z minulosti. Bůh vedl, chce vést, a bude vést svůj lid. Takhle psali Židé své paměti, svědectví víry ze setkání s Bohem, takhle psali to, čemu říkáme Starý zákon, aby se o Bohu dozvěděly i budoucí generace, aby i ti nejmladší mohli na základě svědectví starších říci o Bohu, že je „důvěryhodný“. Bůh je důvěryhodný: možná nemáme dost z celého svého života, abychom si toto slovo přivlastnili, a přijali za své. Ale pravdivost tohoto svědectví na tom nezáleží.

Na závěr se vraťme na začátek našeho textu: “Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákoobe, tvůrce tvůj, Izraeli.” Tady slyšíme dvě jména zakladatele dvanácti pokolení vyvoleného lidu, který zároveň přijímáme trochu dogmaticky jako předobraz Kristovy církve.

Jákob jako rodné jméno, a Izrael jako nová identita otce národa, znamenající zápasí Bůh. Jsi od tedka Izrael, slyšel kdybi Jákob. Znamená to, že jsi ten, pro kterého bude zápasit sám Bůh. Náš vykupitel chce za nás zápasit. Dává nám při tom svobodu, i takovou, která umožňuje odmítat víru. Dáme tomuto Bohu důvěru? Odpověď je individuální...

Píseň 106 - Pod ochranou Nejvyššího

Poslání: 1.Pt 3, 17-19

17 Je přece lépe, abyste trpěli za dobré jednání, bude-li to snad vůle Boží, než za zlé činy. **18** Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrcen v těle, ale obživen Duchem. **19** Tehdy také přišel vyhlásit zvěst duchům ve vězení.